

ปักหมุด ... หยุดโรค (Pin it to stop disease)

ที่มาและความสำคัญของการสร้างนวัตกรรม

ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ มีการระบาดของโรคโควิด 19 อย่างหนักในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งเป็นพื้นที่เมืองกึ่งชนบทที่ขนาดใหญ่ มีประชากรอาศัยอยู่ในพื้นที่จำนวนมาก ทำให้การสื่อสารและให้ข้อมูลด้านสุขภาพในช่วงภาวะวิกฤตไม่สามารถทำได้ครอบคลุมประชาชนในทุกพื้นที่ การค้นหา คัดกรอง และชี้เป้าผู้ป่วยในพื้นที่มีความยากลำบากด้วยหลายปัจจัยในช่วงเวลาดังกล่าว ทำให้เกิดความยากลำบากในการเข้าถึงระบบบริการสุขภาพของผู้ป่วย และเกิดความยากลำบากต่อการทำงานของบุคลากรด้านสาธารณสุข

ในทุกภาคส่วน อสม. หัสชัย ในฐานะบุคลากรด้านหน้าที่ได้ร่วมปฏิบัติงานกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง จึงมีความคิดริเริ่มที่จะนำเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้ในการทำงานเพื่อช่วยเหลือ อสม. บุคลากรด้านสาธารณสุข และรวมถึงประชาชนในพื้นที่ในภาวะวิกฤตดังกล่าว โดยมีการเสนอให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนในพื้นที่พิจารณาให้ความเห็นชอบ การจัดทำแผนที่ทางภูมิศาสตร์ (GIS) ผ่านการประชุมประจำเดือนประธานคณะกรรมการชุมชน ครั้งที่ ๔/๒๕๖๕ ในวันศุกร์ที่ ๖ มีนาคม ๒๕๖๕ และที่ประชุมมีมติเห็นชอบ พร้อมกับบรรจุนวัตกรรมดังกล่าวข้างต้น เข้าสู่แผนพัฒนาท้องถิ่น ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ อีกด้วย

วัตถุประสงค์

๑. ลดระยะเวลาในการเข้าถึงบริการด้านสุขภาพของประชาชนในพื้นที่
๒. ลดโอกาสเสี่ยงของ อสม. และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในการปฏิบัติงาน
๓. ทราบสถานการณ์การระบาดของโรค ความต้องการของประชาชน ขอบเขตการระบาด อย่างเป็นปัจจุบัน
๔. เพื่อบอกภัยพิบัติของผู้ติดเชื้อหรือผู้ที่ต้องการเข้าถึงบริการทางด้านสุขภาพได้อย่างแม่นยำ
๕. เพื่ออำนวยความสะดวกในการวิเคราะห์สถานการณ์โรคติดต่อในชุมชน

ขั้นตอนการดำเนินงาน

๑) ขั้นตอนเตรียมการ

๑.๑ เตรียมความรู้ความเข้าใจ

๑.๑.๑ ศึกษาสื่อความรู้เรื่องการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคเบื้องต้น ในช่องทางออฟไลน์และออนไลน์ เช่น เว็บไซต์กองสนับสนุนสุขภาพภาคประชาชน เว็บไซต์กรมควบคุมโรค แอปพลิเคชัน สมาร์ท อสม. เป็นต้น เพื่อให้ อสม. สร้างความรู้ความเข้าใจและสามารถดำเนินการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคเบื้องต้นได้อย่างถูกต้อง ปลอดภัย และมีประสิทธิภาพ

๑.๑.๒ ศึกษาเรื่องการบันทึกแผนที่ภูมิศาสตร์ (GIS) ผ่านช่องทางออฟไลน์และออนไลน์ เช่น เว็บไซต์ประชุมประจำเดือนของ อสม. และสื่อความรู้ในโลกออนไลน์ เป็นต้น เพื่อให้ อสม. สร้างความรู้ความเข้าใจและสามารถดำเนินการบันทึกแผนที่ภูมิศาสตร์ได้อย่างแม่นยำ ถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ

๑.๒ เตรียมเครื่องมือ

๑.๒.๑ สมาร์ทโฟน

๑.๒.๒ สัญญาณอินเทอร์เน็ต

๑.๒.๓ แอปพลิเคชันอื่นที่เกี่ยวข้อง (LINE และ google map)

๒) ดำเนินการบันทึกแผนที่ภูมิศาสตร์ (GIS)

- ๒.๑ เข้า google map และกดไปที่เมนูแผนที่ของฉัน
- ๒.๒ เริ่มต้นสร้างแผนที่โดยกดที่เมนูเริ่มต้นใช้งาน และกดที่เมนูสร้างแผนที่ใหม่ (สร้างพื้นที่โดยอ้างอิงพื้นที่รับผิดชอบจาก google map)
- ๒.๓ อสม. หรือเจ้าหน้าที่ดำเนินการปักหมุดพิกัดบ้านผู้ป่วยที่ต้องการเข้าถึงระบบบริการสุขภาพ
- ๒.๔ จัดส่งพิกัดบ้านผู้ป่วยผ่านทางแอปพลิเคชัน LINE เพื่อนำมาค้นหาพิกัดบ้านผู้ป่วยภายหลัง
- ๒.๕ คัดลอกพิกัดที่ได้นำไปค้นหาพิกัดใน google map (ที่สร้างไว้ในข้อที่ ๒.๒)
- ๒.๖ ทำการค้นหาบ้านผู้ป่วยจากพิกัดในแผนที่ พร้อมกับปักหมุดและใส่รายละเอียดให้ครบถ้วน (เช่น ชื่อ - สกุล/โรคประจำตัว/อายุ/ความต้องการด้านสุขภาพ/อาการป่วย เป็นต้น)
- ๒.๗ จัดกลุ่มหรือประเภทผู้ป่วยได้ตามความต้องการ (เช่น โรคไข้เลือดออก/โรคโควิด 19/โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง เป็นต้น)

๓) ลงพื้นที่เพื่อให้บริการด้านสุขภาพ

หลังจากที่มีการบันทึกแผนที่ภูมิศาสตร์ (GIS) อย่างถูกต้องครบถ้วนแล้ว เจ้าหน้าที่และ อสม. ที่ได้รับข้อมูลจากการบันทึกแผนที่ภูมิศาสตร์ (GIS) จะดำเนินการลงพื้นที่เพื่อให้บริการทางด้านสาธารณสุขตามความเหมาะสมต่อไป

ผลการดำเนินงาน/ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. ผู้ป่วยในพื้นที่ได้รับบริการด้านสุขภาพที่ทันเวลาและมีประสิทธิภาพ
๒. เจ้าหน้าที่ และ อสม. สามารถลงไปควบคุมโรคติดต่อในพื้นที่ได้อย่างทันเวลา ปลอดภัย และมีประสิทธิภาพ
๓. สามารถทราบสถานการณ์การระบาดของโรค ความต้องการของประชาชน ขอบเขตการระบาด อย่างเป็นปัจจุบัน
๔. ทราบพิกัดของผู้ติดเชื้อหรือผู้ที่ต้องการเข้าถึงบริการทางด้านสุขภาพได้อย่างแม่นยำ
๕. สามารถนำข้อมูลจากการบันทึกแผนที่ทางภูมิศาสตร์มาวิเคราะห์สถานการณ์สุขภาพในชุมชนได้

ปัจจัยความสำเร็จ

๑. ต้องมีการสื่อสารให้ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนเห็นถึงความสำคัญและประโยชน์ของนวัตกรรม เพื่อให้เกิดการรับรู้และเกิดความตระหนักถึงความสำคัญของนวัตกรรมดังกล่าว
๒. การทำงานเป็นทีมแบบบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในทุกภาคส่วน

โอกาสพัฒนา

นำไปประยุกต์ใช้กับกลุ่มเป้าหมายอื่น นอกเหนือจากผู้ป่วยติดบ้าน ติดเตียง ผู้ด้อยโอกาส และผู้ติดเชื้อโควิด 19 เช่น การสำรวจความต้องการวัคซีนไขหวัดใหญ่ประจำปี, การสำรวจวัคซีนประจำปี เป็นต้น